

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКА, ЕЛЕКТРОНІКА,
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

ФЕЕ: 2016

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 18–22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

**Поведінка сплавів $Cd_{1-x-y}Mn_xZn_yTe$ ($x = 0,05-0,25$, $y = 0,10-0,15$) в
околі інтервалу температур топлення**

Копач В.В., *аспірант*; Копач О.В., *доцент*;
Щербак Л.П., *професор*; Фочук П.М., *професор*
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці

Дослідження потрійної системи CdTe-MnTe-ZnTe займає важливе місце у вивченні напівпровідників типу $A^{II}B^{VI}$ [1]. Проте в літературі надзвичайно мало даних щодо фазових рівноваг в цій системі, що є важливим аспектом при вирощуванні монокристалів даної системи. Тому, перш ніж приступити до вирощування кристалів $Cd_{1-x-y}Mn_xZn_yTe$, нами було досліджено параметри топлення та кристалізації сплавів системи $Cd_{1-x-y}Mn_xZn_yTe$ при $x = 0,05-0,25$, $y = 0,10-0,15$ за допомогою диференційно-термічного аналізу(ДТА).

Сплави $Cd_{1-x-y}Mn_xZn_yTe$ при $x = 0,05-0,25$, $y = 0,10-0,15$ синтезувалися у печі Бріджмена із елементарних Cd, Mn, Zn та Te високої чистоти. Максимальна температура синтезу становила 1155 °С. Отримані сплави мали масу близько 5 г кожен. ДТА проводили на автоматизованій установці, яку сконструювали співробітники кафедри неорганічної хімії. Маса наважок для ДТА становила 500 мг. У процесі дослідження використовувалися температурні програми, які дали можливість дослідити параметри топлення розплавів $Cd_{1-x-y}Mn_xZn_{xy}Te$ при $x = 0,05-0,25$, $y = 0,10-0,15$ та об'ємну частку твердої фази в даних розплавах при різних температурах.

За результатами експерименту побудовано графіки залежностей об'ємної частки твердої фази в розплаві від температури проміжної витримки сплавів, на основі яких встановлено, що температурні інтервали існування твердої фази в сплавах $Cd_{0,90-x}Mn_xZn_{0,10}Te$ на 5-10 °С нижчі, ніж для $Cd_{0,85-x}Mn_xZn_{0,15}Te$ ($x = 0,05-0,25$). Крім того, встановлено концентраційні залежності температур, при яких об'ємна частка твердої фази наближається до нуля, від вмісту компонентів в даних сплавах.

1. W.C. Chou, F.R. Chen, T.Y. Chiang, H.Y. Shin, *J. Crystal Growth* **169**, 747 (1996).